
ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ГРУПАХ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.

УДК 378:376.68

Джулай Г. Г.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Розглянуто сутність впливу організаційної та виховної роботи в групах з іноземними студентами на навчальний процес. Висвітлено особливості виховної роботи кураторів в групах з іноземними студентами.

Ключові слова: організаційна робота, виховна робота, іноземні студенти, навчальний процес, викладач, куратор групи.

З кожним роком у вузи України приїжджає вчитися все більше іноземних студентів. На сьогоднішній день, за даними Міністерства освіти, в українських вузах вчиться понад 49 тисяч студентів-іноземців [1]. Іноземних студентів до України залучає дешева місцева вища освіта, хороша школа, толерантне суспільство.

В національному університеті кораблебудування вчать студенти з Китаю, В'єтнаму, Ірану, Індонезії, Пакистану, Лівану, Лівії та Індії, з країн колишнього СРСР. Проходять навчання 102 студенти з Туркменістану, серед яких більшість – майбутні юристи.

Братська дружба українського та туркменського народів має глибоке історичне коріння. І цей зв'язок міцніє сьогодні з кожним днем. Нас об'єднує спільність прагнень і сподівань наших народів. Глибоко символічно, що в самому центрі Києва встановлено пам'ятник великому поету, мислителю та філософу Махтумкулі-Фрагі, а в Ашхабаді великому українському поетові Тарасу Шевченку.

Одним з перспективних напрямків співпраці України та Туркменістану є культурно-гуманістична сфера, нові горизонти для якої відкриває здійснювана туркменським керівництвом реформа національної системи освіти. Щорічно

збільшується кількість туркменських студентів, які здобувають вищу освіту в Україні.

Туркменістан і Україна, виходячи з національних інтересів, постійно вдосконалюють взаємовигідне рівноправне партнерство і будують свої відносини на засадах взаєморозуміння, поваги, розвитку політичного діалогу на всіх рівнях, зміцнення дружби і співробітництва між обома народами.

Україна і Туркменістан мають велику договірно-правову базу для розвитку співпраці в культурно-гуманістичній сфері. Це дає можливість двом традиційно дружнім країнам розвивати взаємовигідні зв'язки практично на всіх напрямках гуманітарного співробітництва.

Після підписання в 2001 році Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Туркменістану про взаємне визнання документів про освіту, наукові (вчені) ступені та вчені звання, значно активізувалося двостороннє співробітництво у сфері освіти. Україна стала першою державою, з яким Туркменістан підписав таку Угоду. З його підписанням щороку збільшується кількість випускників туркменських шкіл і туркменської молоді, які бажають навчатися саме у ВУЗах України. Так, за даними Міносвіти, сьогодні понад 10 тисяч громадян Туркменістану навчаються в Україні, отримуючи знання за спеціальностями, які користуються попитом в різних сферах народного господарства Туркменістану.

Україна пропонує Туркменістану розширення підготовки туркменських студентів в українських вищих навчальних закладах [2].

*Розкажи мені, і я забуду,
Покажи мені, і я запам'ятаю,
Дай мені спробувати, і я зрозумію...*

Усі ми різні. Двох людей з однаковими поєднаннями якостей, ролей та досвіду не знайти. Ми всі складні й унікальні індивіди.

Культуру ми розуміємо як свого роду модель реальності, що перебуває у психіці індивіда і містить неписані правила поведінки, способи взаємодії з

іншими, уявленнями про добро і зло. Ці правила називають "кодами в голові". Проте вони не є раз і назавжди визначеними й незмінними для всіх, і під час зустрічі людей можуть змінюватись.

Стосунки й спілкування можуть призвести до створення нових або змінених кодів, які індивіди контролюють самі для себе у взаємодії в інших. Тому кожна зустріч людей стає зустріччю культур із різними кодами.

Коли українці їдуть за кордон, вони беруть із собою "українські коди", Так само й іноземці приносять власні культурні коди, коли приїждять до України. Всі ми є носіями культури в нашій зустрічі з іншими людьми, незважаючи на те чи усвідомлюємо ми це, чи ні.

Те, що люди різних культур живуть поруч, часто сприймається як проблема. Часто ці проблеми пояснюють наявними культурними відмінностями [3].

Наші іноземні студенти це – люди з різними культурними, етнічними, релігійними й національними коренями. Тому важливими темами є права людини, міжкультурне порозуміння й вирішення конфліктів. Педагогіка участі стержнем проходить крізь весь освітній процес. Не менш важливе значення, ніж власне знання, мають процеси, які розвиваються в гурті цих молодих людей.

Однією з найважливіших функцій викладача є створення сприятливого оточення. Хороша атмосфера поваги й взаємодії сформують у студентів довіру одне до одного й до викладачів, що, в свою чергу, створюють сприятливе середовище для навчання.

Спільна розробка правил перебування під час занять, дозволить кожному студенту усвідомити свою відповідальність за процес навчання й перебування на території навчального закладу, а також за його межами.

Методика навчального процесу, міжкультурне порозуміння й вирішення конфліктів має базуватись на гуманістичному підході, в якому свобода, гідність і відповідальність є основними цінностями, а метою є формування цілісного студента (людини).

В навчальному процесі варто виходити з того, що всі учасники рівноцінні й що індивідуальні відмінності треба приймати й ставитися до них і з повагою. Треба прагнути того, щоб зрозуміти кожного індивіда в його

унікальності. Як на наш погляд ніхто не повинен бути зверхнім, у тому числі й викладач, якому годиться замість цього взяти на себе роль організатора й першого серед рівних.

Кожна людина відчуває світ по своєму, тому важливою частиною спільного навчання буде навчання вмінню бачити точки зору інших. Це створить особливу взаємозалежність, де кожен на заняттях ділиться своїми знаннями й студенти вчать один у одного. Навчання, яке побудоване таким чином, також розвиває комунікативні здібності й дозволяє студентам-іноземцям зрозуміти, що вони несуть відповідальність за свій внесок у спільну роботу. А також добре пізнають одне одного.

Всі люди різні, й у кожного викладача є свій спосіб виконувати покладені на нього обов'язки. Розмірений і впевнений стиль роботи формується через досвід і шліфується роками. Навіть найкращі викладачі можуть завжди щось у собі покращити. Так як навчальний процес в групах з іноземними студентами вимагає від викладача дуже багато професійної, відповідальної, клопітливої і невтомної роботи.

Для того, щоб навчальний процес проходив успішно, важливо створити таке оточення, в якому студенти будуть мати змогу отримувати хороші й рівні можливості для ефективної роботи на заняттях. Атмосфера, яка заохочує до діалогу, співпраці, довіри, відповідальності й незалежності, допоможе створити таке середовище, в якому студенти відчують підтримку всіх інших, відчують що їх приймають. Упевненість і визнання – це основні умови формування в людині бажання й здатність поділитися знаннями, враженнями й досвідом, готовності відверто мислити.

На наш погляд відкритий викладач, який дослуховується до інших, який показує однакову повагу й довіру до кожного, буде сам користуватися повагою й створить атмосферу спокою й упевненості. Викладач повинен допомогти студентам усвідомити свою відповідальність за хорошу атмосферу для навчання, уважно ставитись одне до одного й брати активну участь у процесі навчання.

Усі ми розуміємо і знаємо, що працювати в групах з іноземними студентами не легко. Робота вимагає від викладача більших зусиль, психологічного напруження, необхідної педагогічної майстерності та багато чого іншого.

В процесі роботи можуть виникати деякі ускладнення, не порозуміння, а подекуди навіть і конфліктні ситуації зі студентами.

Тому виховна робота з іноземними студентами з Туркменістану повинна враховувати особливості їх становища в Україні, зокрема:

- зміни звичайного оточення;
- нові соціальні умови і спеціальні ролі (нова роль студент і пов'язані з нею функції);
- мовний бар'єр;
- відірваність від дому.

У чому полягає специфіка іноземних студентів з Туркменістану? З одного боку, це студенти з колишнього Радянського Союзу, і отже зони розповсюдження російської мови, системи освіти середньої та вищої, яка була єдиною на одній шостій частині суші, тобто існувала зона єдиного міцного культурного впливу. Але з іншого боку, за два десятиріччя, що минули після розпаду СРСР, відбулися істотні зміни в економічному, культурному розвитку, системі освіти як України, так і колишніх республік Середньої Азії, і єдиного культурного простору вже не існує, і молодь, яка приїздить звідти має вже зовсім інше світобачення і свої характерні національні особливості. Наприклад, серед сучасних студентів Туркменістану, великий відсоток погано володіє російською мовою, як мовою міжнаціонального спілкування. Як наслідок туркменські студенти мають труднощі у пристосуванні до нового культурного середовища, нової соціальної ролі "студент", звідси виникають проблеми міжкультурної комунікації у системах "викладач – іноземний студент", "український студент – іноземний студент".

У другій половині 90-х першій половині 2000-х іноземні студенти з цього регіону не приїздили для отримання вищої освіти в Україну, тому як цільова група вони фактично, на деякий час, випали з поля зору вітчизняних вищих навчальних закладів.

Оскільки існуюча в радянські часи система виховної роботи з іноземними студентами була зруйнована, були втрачені і її позитивні надбання. Проведення виховної роботи та здійснення допомоги студентам в адаптації до умов навчального закладу зараз повністю залежить від рішень та побажань конкретного навчального закладу [4].

В Національному університеті кораблебудування ім. адм. Макарова рішення проблем адаптації іноземних студентів до умов навчально-виховного процесу в університеті відводиться інституту кураторства. Саме виховний процес кураторів дозволяє зробити процес адаптації та залучення іноземних студентів до навчального процесу університету найбільш ефективним. Прийняття і дотримання групових соціальних і етичних норм здійснюється в першу чергу через кураторів. У деяких студентів складності адаптації пов'язані з відсутністю інформації про життя всередині університету, і тут також важливою є підтримка куратора. Компетентність куратора в питаннях життєдіяльності університету, групи, його емоційне ставлення до студентів, тобто характер міжособистісного контакту – одна з головних умов успішної адаптації та виховної роботи серед іноземних студентів.

Таким чином, головною метою виховної роботи з іноземними студентами є їх пристосування до нових умов, формування різнобічно розвиненої, професійно визначеної особистості.

Отже, належна організаційна та виховна робота в групах з іноземними студентами має великий вплив на навчальний процес.

Література

1. Більшість іноземних студентів в українських ВНЗ – з Туркменістану та Китаю [Текст] // Освітній портал [Електронний ресурс] – Режим доступу : // <http://www.osvita.org.ua/news/71584.html>

2. Культурно-гуманітарне співробітництво між Туркменістаном і Україною [Текст] // Міжнародна асоціація "Здоров'я суспільства" [Електронний ресурс] –

Режим

доступу:

//<http://heal->

thysociety.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=591:2011-11-14-18-26-51&catid=35:2011-04-19-08-30-36&Itemid=57

3. Навчання молоді правам людини. Посібник для організаторів освітніх заходів з прав людини для молоді [Текст] / За ред. С. Бурова, К. Реуцького. – Харків: Прав людини. 2009. – 156 с.

4. Шемигон Н. Ю. Особливості виховної роботи зі студентами із середньо азійського регіону [Текст] / Н.Ю.Шемигон // [Електронний ресурс] – Режим доступу : // [http:// eprints.kname.edu.ua/30847/1/154.pdf](http://eprints.kname.edu.ua/30847/1/154.pdf)

Djulay G. G. Influence of organizational and educational work in groups of foreign students in the educational process

Essence of influence of organizational and educate work is considered in groups with foreign students on an educational process. The features of an educate work of counsels are reflected in groups with foreign students.

Keywords: *organizational work, educate work, foreign students, educational process, teacher, counsel of group.*